

HÅKAN

NESSER

KIRJAILIJAN

VIIMEISET

PÄIVÄT

BARBAROTTI-DEKKARI

HÅKAN NESSER

Van Veeteren -sarja:

Toden ja ilveen verkko (1993, suom. 1999)
Kaalbringenin kurkunleikkaaja (1994, suom. 2000)
Kotiinpaluu (1995, suom. 2001)
Syntymämerkki (1996, suom. 2001)
Komisario ja hiljaisuus (1997, suom. 2003)
Münsterin juttu (1998, suom. 2004)
Carambole (1999, suom. 2006)
Ewa Morenon juttu (2000, suom. 2007)
Pääsky, kissa, ruusu, kuolema (2001, suom. 2008)
Tapaus G – murha menneisyydestä (2003, suom. 2009)
Vasenkätisten seura (2018, suom. 2020)

Kim Novak ei uinut Genesaretin järvessä (1998, suom. 2005)

Carmine Streetin sokeat (2009, suom. 2016)
Taivas Lontoon yllä (2011, suom. 2017)
Elävät ja kuolleet Winsfordissa (2013, suom. 2018)

Café Intrigo (2017, suom. 2019)

Barbarotti-sarja:

Sukujuhlat (2006, suom. 2011)
Kokonaan toinen juttu (2007, suom. 2012)
Herra Roosin tarina (2008, suom. 2013)
Yksinäiset (2010, suom. 2014)
Pikku-Burman teurastajatar (2012, suom. 2015)
Koston jumalatar (2020, suom. 2021)
Kirjailijan viimeiset päivät (2021, suom. 2022)

Håkan Nesser

KIRJAILIJAN
VIIMEISET
PÄIVÄT

Rikosromaani

SUOMENTANUT JUKKA-PEKKA PAJUNEN

TAMMI

HELSINKI

Ruotsinkielinen alkuteos *Sback under vulkanen* julkaistiin 2021.

Copyright © Håkan Nesser, 2021

First published by Albert Bonniers Förlag, Stockholm, Sweden

Published in the Finnish language by arrangement with Bonnier Rights,
Stockholm, Sweden

SUOMENKIELINEN LAITOS © JUKKA-PEKKA PAJUNEN JA TAMMI 2022

TAMMI ON OSA WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖTÄ.

PAINETTU EU:SSA

ISBN 978-952-04-3693-3

Alkuhuomautus

Kymlinge-nimistä kaupunkia ei löydy kartalta. Myös kaikki tärkeimmät henkilöt, suurin osa tapahtumista sekä säähuomioista ovat tässä kertomuksessa sepitettä. Ehkä komisarit Gunnar Barbarotti ja Eva Backman ovat vähemmän fiktiivisiä, koska ovat olleet mukana ennenkin.

*Kirjoja kirjoittavat ihmiset eivät halua lainkaan
omaa historiaa, hän miettii. Mihin he sitä tarvitsisivat?
Kirjoitettuun verrattuna se vaikuttaisi
aina tylsältä ja mitättömältä.*

Olga Tokarczuk, *Jakobin kirjat*
(suom. Tapani Kärkkäinen)

I

LOKAKUU –
MARRASKUU 2019

1

Todellisuus

Vartin yli kymmenen eräänä myöhäisenä lokakuun iltana kohtalaisen menestynyt kirjailija Franz J. Lunde loikoilee vaatteet päällä keskiruotsalaisen hotellin sängyllä.

Siis lukuun ottamatta päällystakkia, pikkutakkia ja hui-
via, sillä nämä varusteet roikkuvat oven sisäpuolen kou-
kuissa. Kengät on potkaistu lattialle. Viimeiset kymmenen
minuuttia hän on syventynyt intensiivisesti omiin ajatuk-
siinsa ja tarkastellut katon epäsäännöllistä kosteusläikkää,
joka muistuttaa Kap Verden saariryhmän Santiago-saarta,
jolla hän käväisi joskus yhdeksänkymmentäluvun lopulla.
Keskittyneenä ja huolestuneena, ja sille puolestaan on
syynsä.

Sitten hän vetää syvään henkeä, mikä muistuttaa hieman
huokausta, suoristaa toisen käsivartensa nostamatta päätä
tyynystä ja ottaa sänkyä vasten nojaavasta ohuesta salkusta
kynän sekä muistilehtiön. Lehtiötä ei ole käytetty lainkaan
ja se muistuttaa monia muita maailman muistilehtiöitä. Se
on musta ja kovakantinen. Kokoa A4. Hän panee sarvi-
sankaiset silmälasit nenälleen ja alkaa kirjoittaa.

Ainoa toimiva keino pelkoa vastaan, ainakin hänen
tapauksessaan.

*Kuvitelmaa: Erään kirjailijan
viimeiset päivät ja kuolema*

John Leander Franzén ei ollut ainoastaan kirjailija. Hän oli myös narsisti, lähes psykopaatti.

Ensin mainittu, siis kirjailija, oli hyvin tuttu lukevalle yleisölle, jälkimmäinen oli jotenkuten kätketty salaisuus. Niin ainakin sanottiin. Ainakin itse hän elätteli toivetta salaisuudesta, vaikka hyvällä syyllä voitiin epäillä, että hänen entinen vaimonsa, niin kuin muutama entinen ystäväkin, oli päässyt katkeran totuuden jäljille. Niin ainakin sanottiin. Psykopaatti oli muutenkin sellainen muotisana, jota käytettiin siinä määrin väärin, että se oli menettänyt viimeisenkin hippusen merkityksestään.

Mitä helkkarin väliä. Nykyään, kun oli jo ohittanut viidenkymmenen virstanpylvään, JLF – nimi jolla häntä usein kutsuttiin ja jolla hänet tunnettiin sekä pienemmissä että laajemmissa piireissä – oli jättänyt sekä vaimonsa että suurimman osan ystävistään. Hän eleli mukavasti yksinäisyudessa suurehkossa ja kirjahyllyllä varustetussa vuosisadanvaihteen asunnossa Tukholman Söderissä, siinä kaupungissa ja kaupunginosassa, jossa hän aikoinaan varttui aikuiseksi ja jonne hän palasi, kun hänen kirjailijuutensa oli saavuttanut sellaisen teosmäärän, että hän saattoi hyvästellä opettajan hommat norrköpingiläisessä lukiossa, jossa hän oli työskennellyt lähes kaksi vuosikymmentä. Luonnollisesti narsisti/psykopaatti sopi paremmin erakkokirjailijan rooliin kuin kouluun opettajan pöydän taakse, ja senhän kuka tahansa ymmärsi.

Juuri sinä iltana hän ei kuitenkaan pohtinut ammattiaan tai luonnettaan. Kello oli vartin yli kymmenen illalla, hän

makasi selällään hotellihuoneessa keskiruotsalaisessa kaupungissa ja tarkasteli katossa näkyvää kosteuslaikkua – joka muistutti hieman Atlantilla sijaitsevaa saarta, jolla hän oli mahdollisesti käynyt joskus vuosia sitten – ja yritti muistella, miltä nainen oli oikeastaan näyttänyt. Nainen, joka oli esittänyt kysymyksen juuri ennen tilaisuuden loppua ja saanut hänet hämmentymään.

Pieni ja tummatukkainen? Luultavasti, mutta hän ei ollut varma. Viisissäkymmenissä? Ehkä, mutta saattoi yhtä hyvin olla neljänsäkymmenen tai kuudenkymmenen. Naisen ääni oli lähinnä alto, olisi saattanut kuulua jopa miehelle, ja se oli väärällä tavalla miellyttävä. Ei oikein sopinut yhteen sen kanssa, mitä nainen oli sanonut, ei sitten yhtään.

JLF ei yleensä hämmentynyt, ei ainakaan esiintyessään kirjailijana. Hänellä oli yli viidentoista vuoden kokemus puolensa pitämisestä, ja hän oli taatusti puhunut yli sadan erilaisen kuulijajoukon edessä. Sekä suurten että pienten – kirjan päivänä, kirjallisilla kutsuilla ja pienissä kirjastojen tilaisuuksissa paikkakunnilla, joista hän ei etukäteen edes tiennyt, missä maakunnassa tai ilmansuunnassa ne sijaitsivat. Kuten tänä iltana: Ravmossenin kirjaston ystävät.

Kuka helvetti oli kuullut jostain Ravmossenista? Niin pieni persläpi, että hänet oli kuljetettu lähikaupunkiin, koska sieltä sentään löytyi kunnollinen hotellihuone. Kunnollinen mutta ei sen kummempi. Hän irrotti katseensa katon laikusta ja kohottautui puoliksi istumaan, joi melkoisen kulauksen välttävää espanjalaista punaviiniä, jonka järjestäjät olivat antaneet hänelle kiitokseksi, ja alkoi riisuutua.

Mutta sitten hän jäikin puoliksi istuvaan asentoon. Yritti muistaa tarkan muotoilun hieman kostea sukka kummasakin kädessä roikkuen.

”Herra Franzén, olen juuri lukenut teidän kirjanne, jossa te kuvailette täydellisen murhan. Ja tiedättekö, minusta melkein tuntui, että te olette tehnyt sen. Onko oletukseni oikea?”

Todellisuus

Franz J. Lunde laskee kynän yöpöydälle ja lukee huolellisesti kirjoittamansa kaksi sivua. Pitäisikö repiä ja heittää roskiin vai jatkaa? Siinä vasta pulma.

Viisi tai ehkä vain kolme vuotta sitten hän olisi valinnut roskakorin ilman sen kummempia epärointejä, mutta nyt tilanne on toinen. Hänellä ei ole ollut kantavaa ajatusta yli kahteen vuoteen, ja hän on luvannut kustantamolle käsikirjoituksen ennen joulua. Kuusi-seitsemänkymmentä sivua, ei missään tapauksessa yli sataa, kyse on pienemmästä teoksesta, jonka pitää olla painossa huhtikuussa, kun kustantamolla on jokin juhlapäivä. Eli siis novelli, epätavallisen pitkä sellainen tai sitten epätavallisen lyhyt romaani.

Niin hänelle on sanottu. Hänellä on aivan vapaat kädet. Hänen kustantajansa Rachel Werner hymyili kuuluisaa sfinksin hymyään ja vakuutti pitävänsä huolen, että Lunden tasoista kirjailijaa ei mitenkään kahlittaisi. Kahleet ja raamit olivat aloittelijoita ja harrastelijoita, eivät menestynyttä ja kiitettyä kirjailijaa varten, jolla oli laaja lukijakunta sekä käännöksiä vähän joka suunnalla.

Puolet ennakosta on jo maksettu, loput rahat tulevat kun painokelpoinen käsikirjoitus on toimitettu. Franz J. söi lounasta Rachelin kanssa Opera-baarissa vielä niinkin hiljattain kuin viikko sitten, ja silloin hän vakuutteli olevansa hyvässä vauhdissa. Ei ongelmia, ei sitten minkäänlaisia.

Se, että hän on tällä hetkellä enemmän tai vähemmän puilla paljailla, on tietty ongelma, mutta toisenlainen. Siitä ei keskustella kustantajan kanssa, ei missään tapauksessa. Ei ainakaan Rachel Wernerin kaltaisen kustantajan kanssa.

Hän sulkee silmänsä ja yrittää nähdä naisen kasvot mie-

lessään. Yrittää myös kuvitella miltä Rachel näyttäisi ilman rihman kiertämää, mutta se ei oikein onnistu. Sen sijaan hän lukee kirjoittamansa kaksi sivua uudelleen. Eivät ne kai sittenkään ole yhtään hullumpia?

Mutta huoli kalvaa eikä halua irrottaa otettaan. Hän hakee toisen viinipullon minibaarista, vääntää korkin auki ja täyttää lasin. Mikäli hän tähtää vähimpään, eli kuuteenkymmeneen sivuun, jäljellä on enää viisikymmentäkahdeksan sivua. Jouluuun on jotakuinkin kaksi kuukautta. Sivun päivässä, ei kai se nyt niin vaikeaa voi olla? Kunhan hän vain saa tarinan kulkemaan, hän saattaa yltää seitsemään- tai kahdeksaankymmeneenkin sivuun. Niin yleensä käy, alkukankeudesta täytyy vain päästä eroon, eikö vain? Kyllä jokainen omat kompastuskivensä tuntee, ja varmaan Böllillä ja Borgesilla oli aivan samat vaikeudet.

Hän juo kulauksen ja ottaa taas kynän käteensä. Seuraavien sivujen suhteen kaikki sujuukin tavallisen soljuvasti. Kunhan vain pysyttelee siinä, mikä oikeasti tapahtui – hän vilkaisee rannekelloaan – vasta kaksi tuntia sitten.

Jopa Ravmossen on eittämättä totta.

* * *

Erään kirjailijan viimeiset päivät ja kuolema

”Anteeksi? Voitteko toistaa?”

Ja nainen toden totta oli toistanut sanomansa.

”Lukemassani kirjassa, jonka te olette kirjoittanut, tehdään täydellinen murha... ainakin sellaiseksi sitä sanotaan. Minulle tuli tunne, että te olette oikeasti olleet mukana siinä. Onko näin?”

Hieman eri sanoin kuin ensimmäisellä kerralla, mutta sillä ei tietenkään ollut väliä. Viesti oli ollut täysin selvä.

JLF muisti rykäisseensä kunnolla ja yrittäneensä tarkentaa katseensa naiseen ennen kuin vastasi. Rykäisy oli sujunut hyvin, tarkennus huonommin, koska nainen oli istunut ilmeisesti salin takaosassa eikä JLF:llä ollut ollut laseja silmillään. Kyse ei ollut suinkaan turhamaisuudesta, hän ei vain halunnut nähdä kuulijoitaan liian tarkasti. Sen olivat vuodet tuoneet mukanaan.

”No jaa. Luonnollisestikaan en. Mitä te oikeastaan vihjailette?”

”Minä en vihjaile mitään. Ihan pelkkä yksinkertainen kysymys. Oletteko te oikeasti...?”

Silloin tilaisuuden juontaja oli puuttunut puheeseen. Ohuthiuksinen seitsemänkymppinen mies, *Axelryd* tai jotain sinne päin. Vanha kellastunut puku, minuutin mittaisen esittelyn lisäksi hän ei ollut juuri sen kummemmin osallistunut. Tapansa mukaan JLF oli ottanut ohjat ja hoi-
tanut homman. Lähes tunti, kuten tavallisesti ja kuten oli sovittu.

”Hyvät ystävät, kiitos että olette saapuneet... ja erityis-
kiitos arvon vieraallemme, John Leander Franzénille, joka on tarjonnut meille mielenkiintoisen katsauksen kirjailijuu-
den harvinaiseen... maailmaan. Annetaan hänelle oikein raikuvat aplodit!”

Eivät ne nyt kovinkaan raikuvat olleet, JLF ajatteli ja kat-
seli sukkiaan. Ei se tosin olisi ollut mahdollistakaan. Tila oli ollut ahdas ja hapeton, täynnä varmaankin viimeistä paikkaa myöten, mutta kuulijoita oli ollut korkeintaan seitsemisenkymmentä. Suurin osa vaihdevuodet ohittaneita naisia, kuten aina. Kulttuurin tukijoita tietty, mutta aivan liian aneemisia saamaan aikaan jotain sellaista, jota olisi voinut sanoa raikuvaksi.

Kaksikymmentäkaksi kirjaa oli mennyt kaupaksi signee-
rauksineen. Ehkä kysyjä oli ollut yksi ostajista, mutta siitä ei voinut olla varma. Kaksikymmentäkaksi oli hyvä luku

ottaen huomioon, ettei kyseessä ollut mikään uutuuus. Kirjakauppias, pitkä tumma nainen, jonka puheessa oli korostus, varmaankin slaavilainen, oli ollut tyytyväinen. Oli ottanut selfien ja halannut häntä. Hieman enemmän kuin mitä tilanne olisi edellyttänyt, hän ajatteli.

Kyllä, varmaankin slaavilainen.

Hän joi loput viinistä ja suoritti iltatoimet. Heitti alushousut ja sukat roskakoriin. Käpertyi peiton alle, sammutti valon ja totesi, että viini alkoi närästää ja että kysymys vaivasi häntä edelleen.

Paluumatkalla Ravmossenista hotellille asia oli taas noussut esiin. Nimittäin.

”Tosi kummallisse kysymykse esitti sit lopuks. Se nainen siäl.”

Autokuski oli pieni ja kumarainen. Hänessä oli hieman jotain rottamaista ja hän olisi voinut muistuttaa Humphrey Bogartia ellei olisi puhunut smoolannin murretta. JLF oli aluksi luullut, että mies teeskenteli, että leveä murre oli pilaa, mutta niin ei ollut asian laita.

”Tunsitko hänet?”

”Enkä. Ei se ny ainaskaa Ravmossenista ollu.”

Hän oli tyytynyt nyökkäämään. Katunut, ettei ollut istunut takapenkille ja pyytänyt saada olla rauhassa. Mutta tilanne oli nyt sellainen kuin oli, psykopaattien odotettiin olevan mukavia, mikäli siihen tarjoutui tilaisuus. Se oli ehkä ääneen sanomaton vaatimus, mutta ei kuitenkaan mitenkään pieni. Minun *persoonani*, hän oli ajatellut ja ihmetellyt, miksi juuri se sana oli pälkähtänyt hänen mieleensä.

”Siis impertinentti.”

”Mitä?”

Sana oli yllättävä, ja kuljettaja oli katsonut velvollisuudekseen selittää, mitä se tarkoitti.

”Siis sanotaan vaikka, että törkeä.”

”Kiitos vain, tiedän kyllä merkityksen...”

”Kuin jos sinulla olis...”

Hän ei ollut lopettanut lausetta ja JLF oli päättänyt olla vai. Hän oli ottanut esiin kännykkänsä ja teeskennellyt hetkisen, että lukee tärkeitä sähköposteja. Hän oli koko iltana saanut yhden ainoan meilin. Se oli tunturihotellista, joka houkutteli häntä viettämään joulun heidän vieraanaan. Tonttujen ja peikkojen keskellä, narsukuvaa lunta, itse perkele ja hänen isoäitinsä. Hän oli pitänyt huolen, että näyttö oli sellaisessa kulmassa, ettei Humphrey Bogart kyennyt vilkaisemaan sitä. Viiden minuutin vaitonaisen ajon jälkeen oli alkanut sataa. Auton tuulilasinpyyhkijöissä oli ollut toivomisen varaa ja JLF oli miettinyt, oliko loppu nyt käsillä. Oliko tämä hänen vihoviimeinen automatkansa ja olivatko elämän viime hetket nyt tässä. Ajatus nousi hänen mieleensä aika ajoin, ja jonakin päivänä se olisi varmasti myös adekvaatti.

Mutta ei tällä kerralla. He olivat päässeet hotellille hyvässä kunnossa.

”Kiitos mielenkiintoisesta illasta”, Humphrey oli sanonut ja pitänyt ovea auki. ”Älä huolehdi laskusta, se on jo hoidettu. Minibaarin saat kuitenkin maksaa itse.”

Smoolanti, Johan Leander Franzén oli ajatellut ja kiihuhtanut suojaan. Vaikka hän taisi kuitenkin olla jo vähän pohjoisemmassa? Askersundissa tai jossain siellä päin.

Hän huokaisi. Kääntyi puoli kierrosta sängyllä ja tajusi, että uni antoi odotuttaa itseään. Ulkona ohi ajoi amerikkalainen rauta, jossa huudatettiin vanhaa Chuck Berryn kappaletta täydellä volyymilla, ja naapurihuoneessa joku veti vessan.

* * *

Todellisuus

Franz J. Lunde asettaa kynän yöpöydälle ja lukee taas tuotoksensa. Amerikanrauta tulee takaisin aivan toisesta suunnasta. You never can tell, hän muistaa äkkiä. Se oli kappaleen nimi. Hän odottaa, että musiikki on vaimentunut kokonaan, sitten hän yrittää terästää ajatuksiaan. Onko hän liian lähellä kirjoittamaansa todellisuutta? Liian lähellä itseään? Hänellä on aina ollut hankaluuksia elämäkertojen kanssa, niiden paksujen tiiliskivien, jotka kelluvat ympäriinsä itsetyytyväisten latteuksien lätäköissä ja merissä. Name-droppingia ja vääristeltyjä muistoja. Aivan samoin voisi vaikka hakea omista kaapeistaan aineistoa suuria romaaneja varten. Vaikka hän ei juuri tässä tapauksessa tähtää enempään kuin kuuteen-seitsemäänkymmeneen sivuun, tarinan täytyy silti olla kelvollinen. Huolimatta kirjailijan läsnäolosta tai poissaolosta tekstissä. Selvä kuin pläkki.

Hän lukee kaiken vielä kerran ja päättää, että se on kelvollinen. Ottaen huomioon arveluttavan sisällön hänen on kuitenkin pidettävä huoli, että on jatkossa varovainen. On peiteltävä yhtä sun toista niin hyvin kuin se käy päinsä, tasapainoteltava totuuden ja humpuukin kapealla nuoralla, mutta kun hän sammuttaa kehnon yölampun ja kääntää tyynyn, hän voi kuitenkin todeta saaneensa aikaiseksi sentään viisi sivua. Jotakuinkin kahdestoistaosa, hän tuumii. Vauhdissa ollaan. Hän nukahtaa, tyytyväisenä sekä maailmaan että itseensä, ja alkaa lähes välittömästi nähdä unta naisesta ilman kasvoja. Kaukana epäselvän ihmisjoukon takana.

2

Todellisuus

Juna on puoli tuntia myöhässä, ja kun hän viimein pääsee ensimmäisen luokan vaunussa paikalleen, hän pohtii, pitäisikö peruuttaa käynti äidin luona. Mikäli juna myöhästyy vielä lisää matkallaan Tukholmaan, mikä sinällään on tavallista, hän ei varmaankaan ehdi perille ajoissa. Vierailuaika on iltapäivällä kolmen ja viiden välillä, paitsi viikonloppuisin, jolloin ollaan vähän anteliaampia, eikä siinä olisi oikeastaan järkeä, jos äidin tapaamiseen jäisi vain muutama minuutti. Äiti ei luultavasti ehtisi edes tajuta kuka hän on, ja vaikka onnistuisikin ponnistuksessaan, olisi varmaan vain vihainen ja huolissaan, koska hänen täytyisi lähteä niin nopeasti.

Hänen syyllisyytaakkansa kuitenkin pienenisi vierailun ansiosta, mikä onkin pääasiallinen syy siihen, että hän ylipäätään käy tapaamassa äitiään. Hän ymmärtää, että se on alkeellista, mutta se ei silti vähennä tapaamisen merkitystä.

Ainakin kerran viikossa, toisinaan lisäksi tunti sunnuntaisin. Siitä on neljä vuotta, kun äidin pää alkoi sumentua, ja kolme siitä, kun äiti päätyi Nackaan hoitokotiin. Hänen ei todellakaan tarvitse kantaa syyllisyyttä. Äidin lopullinen asuinpaikka ei ole halpa, ja hän on kunnan poika, joka arvostaa ja kunnioittaa äitiään. Yhä edelleen, vaikka äiti

ei ansaitsisi sitä, eikä hän saa äidiltä koskaan vastakaikua heidän sekavissa keskusteluissaan.

Sisaren kanssa on toisin. Linnea, viisi vuotta veljeään nuorempi, aikoinaan kaunis kuin mikä ja perässään sata kosijaa. Hän valitsi miehen Luulajasta, tuli raskaaksi ennen kuin oli täyttänyt kaksikymmentäyksi ja muutti pohjoiseen. Sai keskenmenon, vaihtoi saman tien toiseen tyyppiin ja sai ajan saatossa neljä lasta. Sisko ei käy koskaan tapaamassa äitiä. Valittaa, että asuu liian kaukana, Tukholman-matka veisi ainakin kaksi vuorokautta, ja kun kotona on teinejä, työ ja koiria, niin aika ei riitä.

Siskolla on tapana sanoa 'kuivahtaa'. Minä kuivahdan ihan kokonaan, kun tapaan äidin. Sinä olet aina ollut suosikki-poika, äiti ei ole koskaan välittänyt minusta. En usko, että edes muistaa, että hänellä oli joskus joku tytärkin. Hyi helvetti.

Juna pysähtyy keskelle kuusimetsää ja sitten kuulutetaan, että täytyy odottaa merkkivalon vaihtumista. Franz J. Lunde ottaa esiin mustan lehtiönsä ja kyniä. Vaikuttaa siltä, että nyt on hyvin aikaa kirjoittaa, ja hän ajattelee, että ainakin yhdessä asiassa hän eroaa fiktiivisestä John Leander Franzénista. Hän ei ole narsisti eikä psykopaatti. Niillä ominaisuuksilla varustettu ei matkusta monta kertaa kuukaudessa tapaamaan toivottomassa tilassa olevaa äitiään. Sellainen ihminen ei rakasta sisartaan, joka ei olisi edes sen arvoinen.

Sellaista se on näiden juttujen kanssa.

* * *

Erään kirjailijan viimeiset päivät ja kuolema

John Leander Franzén huokaisi helpottuneena, kun hän seuraavana päivänä astui Mosebacken torin lähellä sijait-

sevaan asuntoonsa. Minun linnani, hän ajatteli. Suojani maailmalta, joka on täynnä idiootteja ja älykkämpiöitä. Hän oli itse elänyt yhden sellaisen kanssa seitsemän vuotta, joten hän kyllä tiesi mistä puhui. Seitsemän menetettyä vuotta, mutta nyt nainen oli poissa.

Moni asia oli poissa. Hän oli siivonnut roskat elämästään, mutta puhdas ydin oli tallella ja juuri se oli kvintessensi, viides alkuaine. Mitä vähemmän roipetta ja turhia ajatustenvaihtoja, sitä selkeämmäksi todella olennainen muuttui. Sitä eivät typerykset voineet käsittää, eikä JLF ollut enää aikoihin edes yrittänyt opettaa sitä heille. Siihen ei ollut mitään syytä.

Mutta mikäli kaikesta huolimatta olemassa oli kuitenkin joku, jolla oli kyky – pitää lisätä, että *saattoi* olla kyky – ymmärtää, niin silloin se olisi ollut vaivan väärsti. Joka oivaltaisi, että oli mahdollista olla oman elämänsä herra, että orjamentaliteetti ei ollut ainoa mahdollinen... Niin, siinä tapauksessa nämä paremman arvan saaneet kykenisivät saamaan hänen kirjoistaan ravintoa, jota tarvitsivat. Mikäli he vain jaksaisivat hieman rasittaa itseään.

Hän oli pitkään lämpimässä suihkussa, onanoi ja soitti Börjelle.

”Nähdäätkö tunnin päästä kreikkalaisessa?”

Börje vastasi, että ehdotus oli erinomainen.

”Ymmärrätkö, mitä se tarkoittaa?”

He olivat syöneet bifteki-annokset ja juoneet pullollisen kreikkalaista Boutarin tilan viiniä. JLF oli tilannut toisen pullon. Börje Fager nyökkäsi kevyesti ja tihrusti tahmaisten silmälasiansa läpi. Tajusi tahmaisuuden, otti lasit silmiltään ja pyyhki ne solmiollaan puhtaaksi. Ruudullinen solmio, ruudullinen paita. Paitsi että ne olivat erivärisiä ja ruudut erikokoisia. Hän oli varmaankin pukeutunut iltaa varten ilman silmälasia, JLF tuumi. Tai sitten hänellä ei ollut kotona enää peiliä.

KIRJAILIJA FRANZ J. LUNDE ON TEHNYT TÄYDELLISEN MURHAN.

Tai oikeastaan syyllinen on hänen romaaninsa hahmo. Mutta sitten Lunde aletaan uhkailla. Eräs lukija on vakuuttunut, että murha on todellinen ja Lunde syyppää. Kun kirjailija katoaa jälkiä jättämättä, sympaattisella komisarioparilla Gunnar Barbarottilla ja Eva Backmanilla on koottavanaan monimutkainen palapeli. Mikä on faktaa ja mikä fiktiota? Lunden katoaminen on kuitenkin vasta alkusoittoa...

**"BARBAROTTI ON HURMAAVA
POIKKEUS YKSINÄISTEN, KYYNISTEN
JA ALKOHOLISOITUNEIDEN
DEKKARISANKAREIDEN JOUKOSSA."**

ANNA

**"HÄKAN NESSERIN TUOTANNOLTA VOI AINA
ODOTTAA HERKULLISIA HENKILÖHAHMOJA,
HYKERRYTTÄVÄÄ DIALOGIA JA ÄLYKKÄITÄ
KIRJALLISIA VIITTAUKSIA."**

LAPIN KANSA

